

בתי המשפט

001416/04 א		בית משפט השלום פתח-תקוה	
06/02/2005	תאריך:	כבוד השופטת מיכל נד"ב	בפני

בעניין: דהן אלי ליאור
ע"י ב"כ עוה"ד עו"ד נאמן עמוס

התובע/ת/ים

נגד

הראל חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד עו"ד דוויק עדנה

הנתבע/ת/ים

פסק דין

1. התביעה שלפני היא תביעת התובע, הבעלים והמחזיק של רכב מסוג "ג'יפ סופה" מס' רישוי 15-359-28 מודל 1995 (להלן: הרכב) לתגמולי ביטוח, על פי פוליסת ביטוח מקיף מס' 2030066226/03 (להלן: הפוליסה), עקב גניבת הרכב ביום 9.5.03, במועד חלות הפוליסה.
2. הנתבעת חולקת על חבותה לשלם תגמולי הביטוח על פי הפוליסה, מן הטעם שתנאי לאחריות הנתבעת הוא קיום ההגנות הקבועות בפוליסה - ברכב, והיותן מופעלות. הנתבעת טענה בכתב ההגנה גם לעניין הוכחת הגניבה אך זנחה טענה זו. הנתבעת חולקת גם על שווי הרכב הנטען.
3. להלן אדון תחילה בשאלת חבותה של הנתבעת לשלם לתובע תגמולים על פי הפוליסה. אם התשובה לשאלה זו תהיה חיובית, אדון בשאלת שווי הרכב.
4. בתצהיר העדות הראשית העיד התובע, כי עמד בתנאי הפוליסה, ואלה בתמצית טענותיו: ברכב הותקנה מערכת מיגון בהתאם לדרישות הנתבעת ואישורה - לרבות מערכת אזעקה מסוג "קליפורד" 500 - XL. התובע צירף לתצהירו "דו"ח מיגון", נספח ה' לתצהיר;

כחודש לאחר שנבדקה מערכת המיגון על ידי "בית הצליל" - כמפורט בנספח ה' הנ"ל, התקלקלה האזעקה ברכב. ברכב הותקנה מערכת אזעקה אחרת במקום ה"קליפורד". ברכיבי המערכת שהורכבה, אותם מרכיבים של מערכת האזעקה מסוג "קליפורד". בתנאי המיגון בפוליסה, לא נדרש התובע להתקין מערכת מסוג "קליפורד" אלא צוינו מאפיינים דרושים. המערכת שהיתה ברכב בעת הגניבה תאמה את המפרט המבוקש על ידי חברת הביטוח.

במכתב הנתבעת מיום 18.6.03 לא צויין שהתביעה נדחת בשל המיגון. הטענה הועלתה לראשונה בכתב ההגנה.

5. אין מחלוקת, כי לאחר החלפת מערכת אזעקה מסוג "קליפורד" 500 - XL במערכת מסוג "סרפי סטאר" 48 G-R לא פנה התובע, וממילא לא קיבל אישור חברת הביטוח למערכת החלופית.

6. תנאי המיגון הנדרשים על פי הפוליסה מופיעים בעמ' 2 לרשימה, נספח ב' לתצהיר התובע, בתוך מסגרת מובלטת כדלקמן:

"תנאי לאחריות המבטח בגין נזקים כתוצאה מגניבת הרכב המבוטח או מפריצה לתוכו הוא קיום ההגנות שלהלן ברכב, והיותן מופעלות שעה שאינו מאויש:

1. מערכת אזעקה המותקנת בתא המנוע, שמגינה על כל פתחי הרכב, לרבות המכסים, כוללת גלאי נפח או זעזועים וגורמת ניתוק של מערכת הפעלה אחת לפחות. ובנוסף:

2. שולל תנועה (אימוביליזר) סגור במארז קשיח מפלסטיק או מתכת, המותקן בתא הנוסעים או תחת מכסה המנוע, נדרך באופן פסיבי, מנוטרל ע"י אמצעי אלקטרוני, וגורם ניתוק שתי מערכות הפעלה לפחות. ובנוסף:

3. מנעול אלקטרומכני הנועל את מכסה תא המנוע בכל עת שצופר המערכת פועל, כולל שרשור, וכן טיימר או מתאם חליפי בעל פעולה זהה."

7. אין מחלוקת, כי נספח ה' הוא אישור של "בית הצליל" בדבר פרטי המיגון הקיימים ברכב, כי פרטי מיגון אלה תאמו לטעמה של הנתבעת את הפוליסה, וכי לאחר קבלת האישור, הונפקה הפוליסה לתובע.

לעניין זה ר' תצהיר עדת ההגנה, אתי עדיקה - החתמת: **"הראל הנפיקה את הפוליסה וקיבלה על עצמה אחריות כמבטחת, רק לאחר ובהתאם לאישור מיגון שהוצג בפניה."** (ר' סעיף 4).

על כן אני סבורה, כי השאלה הדורשת הכרעה בענייננו היא האם ברכב בעת גניבתו, היו פרטי המיגון כמפורט בנספח ה' לתצהיר התובע אם לאו, להבדיל מהקבוע בפוליסה. אני סבורה שאם יש שוני בין דרישות הפוליסה לבין פרטי המיגון שעל פיהם הונפקה הפוליסה - נספח ה', הרי שבהתנהגות, הסכימו הצדדים לכך שדי בקיום פרטי המיגון שבאישור המיגון נספח ה'.

על פי נספח ה', פרטי המיגון שהיו ברכב ואשר על פי אישור הנתבעת, התאימו לדרישות הפוליסה הם:

מערכת אזעקה שבה - הגנה על כל הפתחים, צופר וגלאי שטח.

שולל תנועה (אימובילייזר) - אלקטרוני שני ניתוקים.

בנספח ה' צויין במפורש כי נועל מכסה מנוע "לא קיים".

מומחה הנתבעת שאולי יעקובי קובע: **"בפועל, ע"פ מסמך מטעם התובע אשר הוגש לבית המשפט עולה כי ברכב היתה מותקנת מערכת אזעקה בלבד"**.

המומחה שאולי מנתח את שלוש מערכות המיגון הנדרשות בפוליסה - מערכת שולל התנועה, מערכת האזעקה ומערכת נועל מכסה תא המנוע.

בהתייחסו למערכת האזעקה הוא כותב **"המערכת אשר נטען כי היתה מותקנת עונה ומתאימה לסעיף זה בפרק המיגון"**.

משתמע מחוות הדעת - מערכת האזעקה מסוג סרפי סטאר עונה גם לטעמו על דרישות הפוליסה. קביעתו של שאולי היא, שבהיעדר שולל תנועה ונועל מכסה מנוע לא התקיימו דרישות הפוליסה.

מהאמור עד כאן עולה - לפי נספח ה' אושר קיומו של אימובילייזר ברכב, על כן קביעת שאולי שלא היה ברכב - אין לה על מה לסמוך. שאולי אישר כי מערכת סרפי סטאר היא מערכת אזעקה "מתאימה לסעיף זה בפרק המיגון". על פי נספח ה' לא היה נועל מנוע ולמרות זאת, הונפקה הפוליסה, משמע - אם הותקנה ברכב מערכת מסוג סרפי סטאר

בנוסף לאימוביליזר שהיה קיים על פי אישור המיגון - מתקיימים התנאים המוסכמים לחבות הנתבעת על פי הפוליסה.

השאלה שנותרה להכרעה היא, האם הרים התובע את הנטל כי מערכת האזעקה החליפית מסוג סרפי סטאר אכן הותקנה ברכב.

התובע טען בתצהירו, כי מערכת האזעקה מסוג קליפורד שהיתה ברכב התקלקלה והוא החליף אותה במערכת סרפי סטאר.

התובע הציג שלטים ששייכים לטענתו לאותה מערכת.

מומחה הנתבעת ציין כי השלט שהציג לו ב"כ התובע יכול להיות שלט של מערכת מסוג סרפי סטאר (פרוט', עמ' 5 שו' 16). התובע לא נחקר כלל וכלל בחקירתו הנגדית בעניין התקנתה של מערכת סרפי סטאר ברכבו. על כן אני קובעת, כי גירסתו, הנתמכת בקיומם של השלטים, לא נסתרה כלל.

סוף דבר - אני קובעת, כי דרישות המיגון המוסכמות בין הצדדים - דהיינו העונות על הספציפיקציות כמפורט בנספח ה' לתצהיר התובע, היו ברכב בעת גניבתו ועל כן יש כיסוי ביטוחי לרכב והתובעת חייבת לשלם לתובע תגמולים על פי הפוליסה.

8. שווי הרכב

התובע טוען בתביעתו לפיצוי בגובה ערך הרכב - 57,000 ש"ח, לפיצוי בגין רדיו טייפ בגובה 1,000 ש"ח לפי הפוליסה וכן להחזר שכ"ט השמאי בסך 708 ש"ח.

תביעת התובע לסכום הנקוב כערך הרכב, נסמכת על חוות דעת של השמאי משה אקרמן, ממשרד יצחק לוי.

לפי חוות דעת השמאי, ערכו של הרכב ללא תוספות מיוחדות הוא 29,000 ש"ח.

ברכב תוספות מיוחדות: רכב מוגבה, חישוקים מיוחדים, צמיגים רחבים, בולמי רנצ'יו, קפיצים פרוקים, מפלט לחץ, נעילת דיפרנציאל ARD בחזית ומאחור, וו גרירה, מושבים אספיר, הגה כח, מזגן ושינוי יחסי העברה.

ערך התוספות לפי השמאי - 28,000 ש"ח.

סה"כ ערך הרכב - 57,000 ש"ח.

לעניין גובה הנזק, טענה הנתבעת בכתב ההגנה: התובע לא ביטח כל התוספות לרכב, התובע מחזיק ברכב כיד שמינית, על פי מד האוץ של הרכב, נסע הרכב עד סמוך לגניבתו 240,000 ק"מ, חלק מן הרכיבים המתוארים בחוות הדעת כתוספות מיוחדות מהווים חלק מרכיבי הרכב עצמו ואינם נחשבים כתוספות.

9.

ברשימה של הפוליסה, נספח ב' לתצהיר התובע נקבע, בין היתר:

"כיסוי מקיף

אבדן או נזק לכלי הרכב המבוטח".

אין ציון של סכום הביטוח, אלא רק של גובה הפרמיה.

סעיף 56 (א) לחוק חוזה הביטוח התשמ"א - 1981 קובע:

"חובת השיפוי של המבטח תהיה בשיעור הנזק ובלבד שלא תעלה על הסכום שנתחייבו בו בחוזה (להלן - סכום הביטוח)..."

האם ה"תוספות" הן בגדר "כלי הרכב המבוטח" אם לאו. לאחר שעיינתי ברשימת ה"תוספות" אני סבורה שלא מדובר באביזרים חריגים, אלא בפריטים שניתן לראותם כחלק אינטגרלי מן הרכב, שיש בהם כדי להעלות את ערכו. יש לציין, כי הנתבעת לא הביאה חוות דעת מטעמה, וכן לא חקרה את מומחה התובע לעניין מהות אותן תוספות.

חיזוק למסקנתי אני מוצאת בכך שעל פי "הפוליסה התקנית" כהגדרתה בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי) התשמ"ו - 1986, שאותה אין המבטח רשאי לשנות אלא לטובת המבוטח (ר' תקנה 4 לתקנות הנ"ל) "מקרה הביטוח" הוא, בין היתר, **"אובדן או נזק שנגרם לרכב הנקוב במפרט, לרבות למזגן האוויר שבו, לאמצעי המיגון שהותקנו בו לפי דרישת המבטח או לאביזריו הצמודים אליו או הנמצאים בו מכח דין (להלן - הרכב) כתוצאה מאחד הסיכונים המפורטים להלן...**

(3) גנבה." (ר' ס' 1 לפוליסה התקנית)(ההדגשה שלי - מ.נ.).

סעיף 2 דן ב"פריטים לא מכוסים" וקובע **"על אף האמור בסעיף 1 לעיל מבטח לא ישפה את המבוטח בשל: (1) אבדן או נזק למקלט רדיו, לרשם קול... המותקנים ברכב ולכל רכוש אחר הנמצא ברכב ואינו חלק מאביזריו. (2) צמיגים, אלא אם ניזוקו או אבדו חלקים נוספים מהרכב עקב מקרה הביטוח."** (ההדגשה שלי - מ.נ.).

סעיף 6 לפוליסה התקנית קובע כי רכב שנגנב ולא נמצא בתוך 30 יום יחשב כ"רכב באובדן גמור" וכי במקרה כזה ישלם המבטח למבוטח את מלוא ערך הרכב ביום קרות מקרה הביטוח.

יש להניח, מכוח סעיף 4 לתקנות, כי הפוליסה בענייננו אינה נופלת בתנאיה מהפוליסה התקנית. מהגדרת "רכב" ב"מקרה ביטוח", הכולל "אביזרים צמודים" יש חיזוק לדעתי לכך שה"תוספות" בענייננו נכללות ב"ערך הרכב". מסעיף (1)2 הדן בפריטים לא מכוסים ניתן ללמוד, כי משרכוש הנמצא ברכב ואינו חלק מאביזריו אינו מכוסה, מכלל לאו שומעים הן - שמה שהוא כן חלק מאביזריו מכוסה.

לאור האמור עד כאן, אני קובעת, כי כל ה"תוספות המיוחדות", המנויות בחוות דעת השמאי אקרמן, הן חלק מאביזרי הרכב, ועל כן הם חלק מ"מלוא ערך הרכב" ביום קרות מקרה הביטוח, ואינם מוחרגים מתחולה. המומחה אישר בחקירתו, כי מתמונה של הרכב שהוצגה לו הוא הבחין בחלק גדול מהתוספות (פרוט', עמ' 2 שו' 28 ועמ' 3 שו' 1). העד לא נחקר מעבר לכך בעניין זה. אני קובעת, כי חוות דעתו לעניין קיומן של התוספות לא נסתרה.

המומחה אישר בחקירתו, כי הרכב היה בבעלות מדינת ישראל. עוד אישר, שלפי חוברת "יצחק לוי" שלפיה ניתנה חוות הדעת, על רכב זה "מורידים בין 25-35 אחוזים" (פרוט', עמ' 1 שו' 16). המומחה מסר, כי הוריד פחות מ- 25 אחוזים, כי התייחס ספציפית לרכב שהוא מעל לממוצע. אשר לקילומטרו' העיד כי:

" צריך להכניס את זה לטבלה והיא לא פשוטה, כי כשהורדתי מעל עשרים אחוז בנושא הבעלים, התייחסתי לזה שהיה במדינת ישראל, חלק מהקילומטרו' הגבוה, חלק מההפחתה, היא בגלל קילומטרו' גבוה. מפנה לעמ' שש של החוברת. אם הרכב היה ברשות משרד הביטחון, יש לחלק את מס' הקילומטרים בארבע, ולכן 240 חלקי 4 זה שמונים אלף. שמונים אלף, לא רק שזה מתאים לרכב משנת 95' אלא גם נמוך. מפנה לעמ' 6 לחוברת." (ר' פרוט', עמ' 2 שו' 3-8).

לעניין היות הרכב יד שמינית מסר :

"לא בדקתי אם זה נכון או לא. בשנת 95' יד שמינית לפי החוברת מוריד מעל ל-13 אחוזים כי החוברת קובעת 13 אחוזים הורדה ליד שביעית ומעבר לזה אין. יש עוד כלל אחד, שאם יש לרכב יותר מהפחתה אחת, בהפחתה השניה מתחשבים בחצי מערכה, אם היינו צריכים להוריד 13 אחוזים, היינו צריכים להוריד רק מחצית מזה,

6.5 אחוזים. אם האינפורמציה נכונה, צריך להוריד עוד 6.5 אחוזים. (פרוט', עמ' 2 שו' 15-19)

לעניין ההורדה הראוייה עקב היות הרכב רכב של מדינת ישראל במקורו, לא מצאתי מקום להתערב בשיקול דעת המומחה, מאחר והוא לא נראה לי בלתי סביר. הוא הדין בנושא הקילומטרז'. עם זאת, לעניין "מספר הידיים" שלא לקח המומחה בחשבון ואשר הוכח מתעודת עובד ציבור של נציג משרד הרישוי שהוגשה על ידי הנתבעת, אני מוצאת לנכון לנכות 6.5 אחוזים על פי קביעת המומחה. אשר על כן, אני קובעת, כי ערך הרכב עומד על 53,295 ש"ח (57,000 ש"ח בניכוי 6.5 אחוזים).

בעניין הרדיו טייפ, יש הוראה מפורשת ברשימה, כי מכשיר זה מכוסה בסכום של 1,000 ש"ח.

אשר לשכ"ט השמאי, לא נשמעה כל טענה ואני מחייבת הנתבעת בתשלומי.

סוף דבר, אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע סך של 54,295 ש"ח, בניכוי ההשתתפות העצמית בסך 1,600 ש"ח בגין הרכב; 1,000 ש"ח בגין הרדיו טייפ בניכוי השתתפות עצמית בסך 300 ש"ח; וכן שכ"ט השמאי בסך 708 ש"ח (להלן: הסכום הפסוק) ובצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום הגניבה ועד ליום התשלום בפועל.

הנתבעת תישא בהוצאות התובע ובשכ"ט עו"ד בשיעור 17.5% מהסכום הפסוק, בצירוף דמי מע"מ כחוק.

ניתן היום כ"ז בשבט, תשס"ה (6 בפברואר 2005) במעמד הצדדים.

מיכל נד"ב

מ. נד"ב, שופטת

ק.ש.